Euroopa Parlament
2024-2029

Eelarvekontrollikomisjon

2025/0805(NLE)

10.6.2025

RAPORTI PROJEKT

ettepaneku kohta nimetada Joëlle Elvinger kontrollikoja liikmeks
(C10-0109/2025 – 2025/0805(NLE))

Eelarvekontrollikomisjon

Raportöör: Cristian Terheş

SISUKORD

lk

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS 3

1. LISA: JOËLLE ELVINGERi ELULOOKIRJELDUS 4

2. LISA: JOËLLE ELVINGERi VASTUSED KÜSIMUSTIKULE 7

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

ettepaneku kohta nimetada Joëlle Elvinger kontrollikoja liikmeks
(C10-0109/2025 – 2025/0805(NLE))

(Konsulteerimine)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 286 lõiget 2, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C10-0109/2025),

– võttes arvesse kodukorra artiklit 133,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A10-0000/2025),

A. arvestades, et 2. juuni 2025. aasta kirjas konsulteeris nõukogu Euroopa Parlamendiga Joëlle Elvingeri kontrollikoja liikmeks nimetamise küsimuses;

B. arvestades, et eelarvekontrollikomisjon hindas Joëlle Elvingeri kvalifikatsiooni, pidades eelkõige silmas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 286 lõikes 1 esitatud tingimusi; arvestades, et selle hindamise käigus sai parlamendikomisjon Joëlle Elvingerilt elulookirjelduse ja vastused talle saadetud kirjalikule küsimustikule;

C. arvestades, et seejärel korraldas eelarvekontrollikomisjon 15. juulil 2025. aastal Joëlle Elvingeri kuulamise, kus kandidaat esines avasõnavõtuga ja vastas parlamendikomisjoni liikmete küsimustele;

1. toetab / ei toeta nõukogu ettepanekut nimetada Joëlle Elvinger kontrollikoja liikmeks;

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus nõukogule ja teavitamise eesmärgil kontrollikojale ning Euroopa Liidu muudele institutsioonidele ja liikmesriikide kontrolliasutustele.

1. LISA: JOËLLE ELVINGERi ELULOOKIRJELDUS

Joëlle ELVINGER

Sündinud 6. jaanuaril 1980 Luksemburgis

Haridus

2019	INSEAD, **rahvusvaheline juhtide programm (International Directors Programme)**
Juuni 2012	INSEAD, **juhtimisoskuste arendamise programm (Management Acceleration Programme)**
Juuni 2006	**Notarikandidaadi diplom Luksemburgis**
Mai 2005	**Võeti vastu Luksemburgi advokatuuri**
2004–2005	**Luksemburgi õiguse täiendkursused (Cours Complémentaires en Droit Luxembourgeois)**
2003–2004	Londoni Queen Mary Ülikool, Ühendkuningriik, **õigusteaduse magister (LLM) (maksundus)** (kaalutud keskmine hinne: hea (merit)
2002–2003	Aix-en-Provence'i ülikooli õigus- ja politoloogiateaduskond
	Magister äriõiguses
2001–2002	Aix-en-Provence'i ülikooli õigus- ja politoloogiateaduskond
	Bakalaureus õigusteaduses
1999–2001	Aix-en-Provence'i ülikooli õigus- ja politoloogiateaduskond
	Õigusteaduse põhikursus (DEUG en Droit)
1992–1999	**Lycée de Garçons de Luxembourg (gümnaasium)**
	Diplôme de fin d'études secondaires (keskkooli lõputunnistus), sektsioon D (majandus – matemaatika)

Töökogemus

Jaanuar 2020 – tänaseni	Euroopa Kontrollikoda, liige, I auditikoda
Aprill 2009 – detsember 2019	Etude Joëlle Elvinger, advokaat (Avocat à la Cour)
November 2006 – märts 2009	Etude Turk & Prum, Luxembourg
Aprill 2005 – oktoober 2006	Linklaters Loesch, Luxembourg Äriühinguõiguse üldosakond
November 2003 – juuni 2004	Ernst & Young Global, London Finants- ja taristuosakond, praktikant
Juuli 2003	Linklaters Loesch, Luxembourg Panganduse osakond, praktikant
Juuni 2002 – juuli 2002	Wildgen & Associés, Luxembourg, praktikant
September 2000 ja 2001	Notaire Joseph Elvinger, Luksemburg, praktikant

<u>Töö Euroopa Kontrollikojas:</u>

Juuni 2024 – praeguseni	Kunstikomisjoni liige
Juuni 2024 – praeguseni	Kontrollikoja asendusliige ELi institutsioonidevahelises eetikaorganis
Märts 2022 – praeguseni	I auditikoja (loodusvarade säästev kasutamine) eesistuja

Märts 2022 – praeguseni	Halduskomitee liige
September 2020 – juuli 2023	Eetikakomitee liige Juuni 2021 – juuli 2023 Eetikakomitee esimees
Märts 2020 – märts 2022	Siseauditi komitee liige
Märts 2020 – juuni 2021	Digiülemineku juhtkomitee liige

Järgmiste avaldatud tööde eest vastutav liige:

– ülevaade nr 01/2020 – „ELi eelarve kliimakulutuste jälgimine“;

– ülevaade nr 01/2021 – „ELi esialgne panus rahvatervishoiu meetmetesse COVID-19 puhangule reageerimisel“;

– ülevaade nr 04/2021 – „Elektroonikaromud – ELi tegevus ja lahendamist vajavad ülesanded“;

– eriaruanne 20/2021 – „Säästev veekasutus põllumajanduses: ÜPP vahenditega edendatakse tõenäolisemalt pigem suuremat kui tõhusamat veekasutust“;

– eriaruanne 09/2022 – „ELi 2014.–2020. aasta eelarve kliimakulutused olid deklareeritust väiksemad“;

– eriaruanne 16/2022 – „Ühise põllumajanduspoliitika andmed – suurandmete potentsiaali ei ole poliitika hindamiseks ära kasutatud“;

– eriaruanne 19/2022 – „ELi COVID-19 vaktsiinide hanked – Pärast esialgseid raskusi tagati piisaval arvul vaktsiinidoose, kuid protsessi tulemuslikkust ei ole piisavalt hinnatud“;

– eriaruanne 09/2023 – „Põllumajandustoodete tarneahelate kindlustamine COVID-19 ajal – ELi reaktsioon oli kiire, kuid liikmesriikides mitte piisavalt sihipärane“;

– eriaruanne 18/2023 – „ELi kliima-ja energiaeesmärgid. 2020. aasta eesmärgid on saavutatud, kuid vähe tõendeid selle kohta, et 2030. aasta eesmärkide saavutamiseks tehakse piisavalt“;

– eriaruanne 23/2023 – „ELi viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja istutamine – Ebaselge mõju konkurentsivõimele ja vähene keskkonnaalane ambitsioonikus“;

– eriaruanne 14/2024 – „Rohepööre – taaste- ja vastupidavusrahastu panus on ebaselge“;

– eriaruanne 25/2024 – „Tervishoiuvaldkonna digiüleminek: ELi toetus liikmesriikidele on üldiselt tõhus, kuid ELi vahendite kasutamisel esineb raskusi“.

Vastutav järgmiste käimasolevate auditite eest:

– programm LIFE 2014–2020 (integreeritud projektid),
– oliiviõli (kontrollsüsteem),
– ELi kemikaalimäärus (alates 2025. aasta sügisest)

Poliitilised mandaadid:

Detsember 2013 – detsember 2019	**Luksemburgi parlamendi liige** **Chambre des Députés, Luxembourg**

Parlamendikomisjonid

Majanduskomisjon, aseesimees 2013–2019

VKEde ja turismi komisjon, esimees 2018–2019

Finants- ja eelarvekomisjon, liige 2013–2019
– 2016. aasta maksureformi raportöör
– 2018. aasta eelarve raportöör

Tööhõive- ja sotsiaalkindlustuskomisjon, aseesimees 2013–2018, liige 2018–2019

Institutsioonide ja põhiseadusreformi komisjon, liige 2013–2018

Eelarvekontrollikomisjon, liige 2013–2018

Parlamendi raamatupidamise komisjon, liige 2013–2019

Perekonnaküsimuste ja integratsiooni komisjon, liige 2013–2016

Walferdange'i vald (Luksemburg)

November 2017 – detsember 2019	Vallavolikogu liige
Jaanuar 2016 – november 2017	Vallavanem
November 2011 – jaanuar 2016	Vallavanema asetäitja (*échevin*)
November 2005 – oktoober 2011	Vallavolikogu liige

Muu tegevus

2014–2019	OEuvre Nationale de Secours Grande-Duchesse Charlotte juhatuse liige
2011–2019	CIGL Walferdange, juhatuse liige 2011–2015 ja 2018–2019: täitevkomitee liige 2016–2018: president
2009–2019	Association Luxembourg Alzheimer, juhatuse liige
2009–2019	Crèche de Walferdange asbl, juhatuse liige 2016–2019: president
2006–2014	Korvpalliklubi Résidence Walferdange asbl, president
2013–2019	Editions Lëtzebuerger Journal S.A., juhatuse liige
2014–2016	Editpress S.A., juhatuse liige
2011–2019	Cebi International S.A. juhatuse liige
2011–2016	MES S.A. (Cebi Swiss), juhatuse liige
alates 2009	Rotary Club Luxembourg Schuman, liige 2017–2020: juhatuse liige 2018–2020: president
alates 2011	Fédération des jeunes dirigeants d'entreprise de Luxembourg, liige 2013–2014: juhatuse liige

Keeled:

letseburgi: C2 (emakeel)
prantsuse: C1 (vilunud keelekasutaja)
saksa: C1 (vilunud keelekasutaja)
inglise: C1 (vilunud keelekasutaja)
itaalia: A2 (algtase)

2. LISA: JOËLLE ELVINGERi VASTUSED KÜSIMUSTIKULE

Küsimustik kontrollikoja liikme ametisse tagasi nimetamiseks

Tööülesannete täitmine: kogemus ja tulevikuplaanid

1. Millised on olnud Teie peamised saavutused kontrollikoja liikmena? Millised on olnud suurimad tagasilöögid?

Mul on olnud suur au anda viimase viie ja poole aasta jooksul Euroopa Kontrollikoja (edaspidi „kontrollikoda“) töösse oma panus mitmesugustes rollides:

olen alates 2022. aasta märtsist I auditikoja (loodusvarade säästev kasutamine) eesistuja (valitud 2022. aasta märtsis ja valitud kaheks aastaks tagasi 2024. aastal). Eesistujana juhin oma auditikoja tööd tihedas koostöös direktori ja kolleegidega. Lisaks on mul väga aktiivne roll kontrollikoja tööprogrammide kavandamise korraldamisel, eelkõige seoses I auditikoja auditiülesannetega. Olen olnud ka mitme kontrollikoja peamisi juhte ja direktoreid ametisse nimetava valikukomisjoni liige.

Eesistuja ametikohal olen alates märtsist 2022 olnud halduskomitee aktiivne liige. Halduskomiteesse kuuludes olen osa otsuseid tegevast organist, mis otsustab mitme kontrollikoja jaoks olulise küsimuse üle alates institutsiooni rahalistest vahenditest kuni inimressursside ja kontrollikoja mitmesuguste poliitikavaldkondadeni (hooned, keskkond, haldus).

Olin alates septembrist 2020 kuni juulini 2023 kontrollikoja eetikakomitee liige (kolm aastat – üks ametiaeg). Mind valiti 2021. aasta juulis eetikakomitee esimeheks. Selles rollis aitasin kaasa kontrollikoja liikmete ja endiste liikmete uue käitumisjuhendi muudatuste vastuvõtmisele ning selle läbivaatamisele 2022. aasta veebruaris. Eetikakomitee esimehena vastutasin uute eeskirjade rakendamise ning mõjusama ja toetavama raamistiku väljatöötamise eest liikmete välistegevuse taotluste käsitlemiseks.

2024. aasta juunis nimetas kontrollikoda mind oma asendusliikmeks vastloodud institutsioonidevahelises ELi eetikaorganis.

COVID-19 pandeemia ajal kuulusin kontrollikoja Luksemburgi liikmena kontrollikoja kriisiohjekomiteesse, mis vastutas pandeemiaga seoses võetud asutusesiseste meetmete eest.

Lisaks nendele ametikohtadele olen olnud kaks aastat (märtsist 2020 kuni märtsini 2022) siseauditi komitee liige. Selles rollis aitasin kaasa siseauditi komitee kodukorra ja siseauditi talituse ametijuhendi (milles määratakse kindlaks rollid ja kohustused) läbivaatamisele.

Olin 2020. aasta märtsist 2021. aasta juunini digiülemineku juhtkomitee liige. Selle aja jooksul aitasin kaasa arengukava koostamisele andmete ja tehnoloogia laialdasemaks kasutamiseks auditites.

Kontrollikoja Luksemburgi liikmena pühendan palju aega ja teen jõupingutusi selle nimel, et toetada kogu ELi hõlmavaid algatusi, mille eesmärk on suurendada Luksemburgi kui Euroopa institutsioonide asukoha atraktiivsust. Seetõttu leian, et eluasemetoetuse

kehtestamine kolleegide toetamiseks Luksemburgi elukallidusega toimetulekul on märkimisväärne saavutus kõigi Luksemburgis asuvate institutsioonide jaoks.

Alates oma ametiaja algusest kontrollikojas olen olnud aruandev liige 12 auditiülesandes, millest kolm olid ülevaatused ja üheksa eriaruanded:

– ülevaade nr 1/2020 „ELi eelarve kliimakulutuste jälgimine“ (esitatud CONT/ENVI-le 01.10.2020);

– ülevaade nr 1/2021 „ELi esialgne panus rahvatervishoiu meetmetesse COVID-19 puhangule reageerimisel“ (esitatud CONT/BUDG/ENVI-le 23.03.2021 ja PETI-le 13.04.2021);

– eriaruanne 20/2021 – „Säästev veekasutus põllumajanduses: ÜPP vahenditega edendatakse tõenäolisemalt pigem suuremat kui tõhusamat veekasutust“ (esitatud AGRI/ENVI-le 22.03.2022);

– ülevaade nr 04/2021 – „Elektroonikaromud – ELi tegevus ja lahendamist vajavad ülesanded“;

– eriaruanne 09/2022 „ELi 2014.–2020. aasta eelarve kliimakulutused olid deklareeritust väiksemad“ (esitatud CONT/BUDG/ENVI-le 07.11.2022 ja REGI-le 08.11.2022);

– eriaruanne 16/2022 „Ühise põllumajanduspoliitika andmed – suurandmete potentsiaali ei ole poliitika hindamiseks ära kasutatud“ (esitatud CONT/AGRI-le 13.07.2022;

– eriaruanne 19/2022 „ELi COVID-19 vaktsiinide hanked – Pärast esialgseid raskusi tagati piisaval arvul vaktsiinidoose, kuid protsessi tulemuslikkust ei ole piisavalt hinnatud“ (esitatud CONT/COVI-le 13.10.2022);

– eriaruanne 09/2023 „Põllumajandustoodete tarneahelate kindlustamine COVID-19 ajal – ELi reaktsioon oli kiire, kuid liikmesriikides mitte piisavalt sihipärane“;

– eriaruanne 18/2023 „ELi kliima-ja energiaeesmärgid. 2020. aasta eesmärgid on saavutatud, kuid pole kuigi tõenäoline, et ka 2030. aasta eesmärgid saavutatakse“ (esitatud CONT/ENVI-le 20.09.2023);

– eriaruanne 23/2023 – „Viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja rajamine ELis – Ebaselge mõju konkurentsivõimele ja piiratud keskkonnaalased ambitsioonid“ (esitatud AGRI-le 19.02.2024);

– eriaruanne 14/2024 „Rohepööre – taaste- ja vastupidavusrahastu panus on ebaselge“ (esitatud CONT/BUDGile 28.01.2025);

– eriaruanne 25/2024 „Tervishoiuvaldkonna digiüleminek. ELi toetus liikmesriikidele on üldiselt tõhus, kuid ELi vahendite kasutamisel esineb raskusi“ (esitatud SANTile 29.01.2025).

Kümme eespool nimetatud aruannet esitati Euroopa Parlamendi komisjonidele eri koosseisudes ja neist väljaannetest seitse esitati Euroopa Parlamendi

eelarvekontrollikomisjonile (CONT) (mõnikord ühistel koosolekutel teiste komisjonidega). Praegu olen ma programmiga LIFE 2014–2020 (integreeritud projektid) ja oliiviõliga (kontrollisüsteemid) seotud pooleliolevate ülesannete aruandev liige. Tööprogrammis 2025+ ette nähtud I auditikoja ülesannete puhul olen ELi kemikaalimääruse auditiülesande aruandev liige.

Raskused on iga teekonna loomulik osa, kuid usun, et olen kontrollikojas töötades aidanud neid leevendada. Kontrollikoja töö kontekstis on sidusrühmadega suhtlemisel veel tegutsemisruumi. Meie aruanded on sageli keerulised ja laiemale avalikkusele raskesti arusaadavad, mistõttu on nende nähtavus avalikkusele piiratud. Sellegipoolest töötavad kõik kontrollikoja liikmed ja meie pühendunud töötajad väsimatult selle nimel, et muuta meie keelekasutus selgemaks, meie sõnumid avalikkusele paremini arusaadavaks ja kontrollikoja töö nähtavamaks. Hoolimata kontrollikoja aktiivsest teabevahetusest sotsiaal- ja traditsioonilises meedias ning tugevatest suhetest Euroopa Parlamendiga, on kontrollikoja töö edendamine nõukogus ja kõigis 27 liikmesriigis endiselt keeruline, sest liikmesriikide huvid on väga erinevad.

2. Tooge välja oma pädevusvaldkonnas saadud olulisimad kogemused ning nimetage tähtsaimad töövõidud ja audititulemused.

I auditikoja eesistujana sain palju eksperditeadmisi kestlikkuse, keskkonna, kliima, energeetika, tervishoiu, põllumajanduse ja toidu valdkonna auditeerimisel. Üks suurimaid raskusi meie auditite läbiviimisel on eriaruannete koostamine arusaadavas keeles, meie töö edendamine ning sidusrühmadele ja Euroopa Liidu kodanikele kättesaadavaks tegemine. Väga oluline on teabevahetus ja hea suhe Euroopa Parlamendiga, eelkõige eelarvekontrollikomisjoniga.

Selleks et meie eriaruanded oleksid avalikkusele kättesaadavad, peavad need olema koostatud arusaadavas keeles ning sisaldama selgeid sõnumeid ja soovitusi. Kontrollikoja selge keele auhinnad, mida tutvustas kahjuks meie seast lahkunud kolleeg Brenninkmeijer, on suurepärane näide meie jõupingutustest selles valdkonnas. Kavatsen jätkata tema tööd avatud, läbipaistva ja selge suhtluse nimel meie institutsiooni ja selle sidusrühmade vahel. Olin meelitatud, kui neli eriaruannet, mille koostamisel olin aruandev liige, võitsid Euroopa Kontrollikoja selge keele auhindade jagamisel kolme parima eriaruande seas auhinna. Need saavutused olid võimalikud vaid seetõttu, et mul oli privileeg töötada koos väga pühendunud ja kvalifitseeritud kolleegidega. Lisaks toetan kõiki jõupingutusi, millega muuta meie soovitused paremini rakendatavaks, sest vajame pragmaatilisi lahendusi, mitte meetmeid, mille puhul on oht suurendada halduskoormust.

3. Millist lisaväärtust annaks Teie teiseks ametiajaks kontrollikotta tagasi nimetamine ja miks oleks see kasulik Teie vastutusvaldkonnale? Kas tahaksite vastutusvaldkonda vahetada? Mis Teid motiveerib?

Usun, et minu kogemused, juhtimisoskus ja pühendumus võimaldavad mul anda kontrollikoja tööle ja missioonile jätkuvat ja suuremat lisaväärtust. Kui Euroopa Parlament minu mandaadi uuesti kinnitaks, tagaksin oma teisel ametiajal, et seame prioriteediks auditid, mis aitavad kujundada ELi poliitikat, andes selgeid ja rakendatavaid ülevaateid Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kõigile teistele sidusrühmadele. Samuti keskendun auditite, millega saab tagada poliitika rakendamise ja eelarvekulutuste vallas aruandekohustuse.

Lisaks sellele on oluline, et kontrollikoda hindaks ELi programmide tulemuslikkust ja mõju, mitte ainult rahalist vastavust. Seepärast tagan, et liidu rahanduse kaitsmise ja säilitamise kõrval auditeerib kontrollikoda ka strateegiliste valdkondade praktilist mõju, nagu on määratletud kontrollikoja 2026.–2030. aasta strateegias, mis hõlmab majanduse konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet, kaitset ja julgeolekut ning liidu üleminekut kliimamuutustele vastupanuvõimeliseks muutumise suunas.

Kontrollikojas on auditikodade omavaheline koostöö väga oluline, et tagada ühtne lähenemisviis ELi rahaliste vahendite ja poliitika auditeerimisele. Sooviksin veelgi tugevdada auditikodade koostööd, tugevdada koostoimet eri auditivaldkondade vahel ja tagada, et läheneme auditite terviklikumast/üldisemast vaatenurgast.

Oma praegusel ametiajal kontrollikojas olen olnud I auditikoja eesistuja ning aruandev liige mitme auditi tegemisel kestlikkuse, kliima, energeetika, rahvatervise, vee, põllumajanduse ja isegi toidu valdkonnas, tänu millele olen saanud nendes valdkondades märkimisväärseid kogemusi. Sellegipoolest toetan täielikult põhimõtet, et see on kontrollikoja huvides, et auditikodade töötajad ja liikmed vahetuvad. Kuigi mulle meeldib väga töö I auditikoja eesistujana, olen avatud võimalusele ühineda teisel ametiajal mõne teise auditikojaga. Usun, et uue väljakutse vastuvõtmine ja fookuse muutmine parandaks veelgi mu oskusi audiitorina ning laiendaks minu teadmisi erinevates auditi valdkondades.

4. Kuidas tagate auditiülesande kavandatud eesmärkide saavutamise? Kas Te olete kunagi sattunud olukorda, kus auditiülesande täitmine ei olnud võimalik? Miks? Kuidas Te selliseid olukordi lahendate?

Kontrollikoja tööprogrammi koostamine ja auditi kavandamise etapp on väga olulised, sest eri etapid aitavad auditimeeskonnal kindlaks teha, kas audit on realistlik, teostatav ja tõenäoliselt kasulik. See etapp hõlmab ka riski- ja kvaliteedihindamist. Auditi algusest kuni lõpuni on vajalik teabevahetus, läbipaistvus, ettenägelikkus ja probleemide lahendamisele suunatud lähenemine. Seetõttu teen koos oma bürooga tihedat koostööd auditimeeskondadega. Osalen koosolekutel, kus analüüsitakse probleeme ja tehakse järeldusi, ning korraldan igakuiseid kohtumisi oma auditimeeskondadega, et arutada edusamme, määrata konkreetseid tähtaegu ja lahendada võimalikke probleeme.

Usun, et tihe koostöö liikmete ja auditimeeskonna vahel ning ka auditikoja juhtkonnaga on äärmiselt oluline, et tagada meie auditite hea planeerimine, õigeaegsus ja kõrge kvaliteet. Seni on peaaegu kõik eriaruanded, mille koostamisel olen olnud aruandev liige, vastu võetud 13 kuu jooksul. Suutsin alati saavutada kavandatud auditi eesmärgid.

Lisaks on mul eesistujana iganädalased kohtumised I auditikoja direktoriga, et arutada I auditikoja juhtimisega seotud küsimusi või auditikoja ülesannetega seotud probleeme. See võimaldab mul olla alati teadlik viimastest arengusuundadest ja vajaduse korral tegutseda ettenägelikult.

5. Kui Teid uuesti ametisse nimetataks ja kui Teid juhtumisi valitaks ka auditikoja eesistujaks, siis kuidas te selle tööd korraldaksite ja prioriteete määratleksite? Nimetage kaks-kolm valdkonda, millele edaspidi keskenduda.

Mul on suur au, et minu kolleegid I auditikojast valisid mind 2022. aasta veebruaris oma eesistujaks ja et mind valiti 2024. aastal tagasi. Üldiselt koordineerin eesistujana koos auditikoja direktoriga auditikoja tööd ja jälgin auditiülesannete planeerimist. Auditikoja

prioriteedid on kooskõlas kontrollikoja tööprogrammiga, mis on vastavuses meie mitmeaastaste strateegiliste prioriteetidega (kontrollikoja strateegiaga). Eesistujana on mul ka auditikoja tasandil tööprogrammi väljatöötamisel koordineeriv roll, suheldes töötajate, direktoraadi ja liikmetega ning pidades nendega arutelusid järgmise programmitöö perioodi võimalike teemade üle. Seejärel edastatakse meie valitud teemad presidendile, et neid arutataks ja otsustataks kolleegiumi tasandil, sest lõpliku otsuse tööprogrammi kohta teeb kolleegium tervikuna.

Samuti panustan töötajate teadmiste haldamisse ja koolitamisse, sest pidevõpe ja täiendkoolitus on oluline. See hõlmab ka meie noorte audiitorite koolitamist ja juhendamist. Korraldan programmi ASPIRE (*Marcel Mart Promotion*) sponsorina alates 2022. aastast regulaarselt pärast selle äsja ametisse nimetatud audiitorite rühma liitumisprotsessi neile mitteametlikke tegevusi, et hoida rühma koos ja pidada mitteametlikke mõttevahetusi oma töö kohta kontrollikojas.

Peale selle korraldasin pärast seda, kui mind valiti eesistujaks, meeskonnavaimu ja isiklike sidemete tugevdamiseks kogu auditikoja (juhtkond, audiitorid, assistendid) jaoks taas korrapäraselt väljasõidu- ja külastuspäevi. Usun, et need üritused on töötajate jaoks väga väärtuslikud. Töötajad hindavad koolituste, õpikodade, konverentside või meie audititeemadega seotud külaskäikude kombineerimist sotsiaalse üritusega, kus nad saavad omavahel lõõgastunud keskkonnas rääkida. See aitab hoida töötajaid pühendunu ja motiveerituna.

6. Kui peaksite valmistama ette kontrollikoja iga-aastase tööprogrammi ja valima sellesse auditiülesanded, siis mille alusel Te parlamendilt ja/või eelarvekontrollikomisjonilt saadud prioriteetide seast valiku teeksite? Mida teeksite, kui poliitilised prioriteedid ei kattu kontrollikoja hinnanguga liidu tegevusega seotud riskidele?

Auditiettepanekud, mille kontrollikoda saab Euroopa Parlamendilt kui oma peamiselt sidusrühmalt, on kontrollikoja tööprogrammi koostamisel keskse tähtsusega.

Kontrollikoda analüüsib komisjonide esimeeste konverentsi prioriteetide loetelu, näiteks sise- ja välisauditi ettepanekuid, konkreetsete kriteeriumide alusel, nagu olulisus, olemasolevad ressursid, kontrollikoja mandaat, asjakohasus meie peamiste sidusrühmade (Euroopa Parlament ja nõukogu) jaoks ja palju muud. Lisaks on väga oluline kontrollikoja auditite õigeaegsus ja nende potentsiaal teabe pakkumisel poliitiliste otsuste tegemiseks. Komisjonide esimeeste konverentsi auditiprioriteetide loetelu pikkus rõhutab kontrollikoja töö ja tagasiside olulisust.

Üldiselt võetakse kõigi sidusrühmade ettepanekuid tõenäolisemalt arvesse, kui neid on võimalik kavandada ja ellu viia auditi vormis, mis tähendab, et auditiküsimused saab objektiivselt sõnastada ning olemas on juurdepääsetavad tõendid, mida saab koguda. Lõpuks otsustavad siiski auditikojad ja seejärel kolleegium tervikuna ühiselt, millised auditiideed lisatakse järgmisesse tööprogrammi, tuginedes oma prioriteetidele ja kutsealasele otsustusvõimele, tagades samas, et käsitletakse kõige olulisemaid küsimusi ning et auditid koostatakse kvaliteetselt ja õigel ajal.

Töövoo haldamine, töömeetodid ja tulem

7. Kvaliteetsete, usaldusväärsete ja õigeaegsete aruannete koostamine on ülimalt

tähtis.

– **Kuidas veendute, et auditi aluseks olevad andmed on usaldusväärsed ja auditileiud kajastavad hetkeolukorda?**

Mis puudutab meie auditites kasutatavaid andmeid, siis sõltume teabest, mida saame Euroopa Komisjonilt ja liikmesriikidelt, st nende usaldusväärsusest, täielikkusest ja täpsusest. Andmete maht suureneb pidevalt, andmed muutuvad üha enam elektrooniliseks, kuid üha rohkem andmeid on eraomanduses ja seega väga raskesti kättesaadavad. Lisaks sellele on väga keeruline pääseda ligi liikmesriikide andmetele, sest igaühel on erinevad IT-süsteemid.

Oma audititöös tugineme kõrgeimatele rahvusvahelistele kutsestandarditele (näiteks INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvahelistele standarditele). Nende kohaselt peame hankima auditi tõendusmaterjali eri allikatest või eri meetoditega, et tagada selle usaldusväärsus. Lisaks komisjoni ja liikmesriikide esitatud tõenditele kogume ise andmeid kohapealsete kontrollkäikude ja küsitluste abil. Peale selle toetab kontrollikoja andmemeeskond auditimeeskondi andmeanalüütika kasutamisel ning audititulemuste läbipaistvuse ja aruandekohustuse suurendamisel. Tagamaks, et meie tähelepanekud on usaldusväärsed ja ajakohased, hindab kontrollikoja kvaliteedikontrolli meeskond järeldusi ning nende aluseks olevate tõendite ja kogutud andmete kvaliteeti enne, kui need lisatakse meie aruannetesse. Meie audiitorid kasutavad alati oma kutsealast otsustusvõimet ja teevad tööd kutsealase skeptitsismiga.

– **Kuidas parandaksite soovituste kvaliteeti ja asjakohasust?**

Üldiselt on kontrollikoja eriaruannetes esitatud soovitused kvaliteetsed, kokkuvõtlikud ja poliitiliselt neutraalsed. Väga oluline on see, et väldime selliste soovituste sõnastamist, mida on võimatu rakendada või mis viiksid selleni, et Euroopa Komisjon kehtestab administratsioonile või kodanikele täiendava bürokraatliku koormuse. Soovitused peavad olema faktilised, lühikesed ja teostatavad. Lisaks peaksid kõik kontrollikoja soovitused olema kulutõhusad ja seejuures tuleks vältida kehtivate õigusaktide veelgi keerulisemaks muutmist. Peame olema ettevaatlikud, et me ei oleks poliitilised.

Üldiselt on kontrollikoja eriaruannetes esitatud soovitused kvaliteetsed, kokkuvõtlikud ja poliitiliselt neutraalsed. Meie soovituste kvaliteedi oluline näitaja on see, kui palju meie auditeeritavad neid rakendavad. Viimase statistika kohaselt on rohkem kui 87% meie soovitustest täielikult, osaliselt või enamjaolt rakendatud. Meie soovituste järelmeetmed on samuti väga tähtsad ning aitavad meil saada kasulikku teavet ja muuta tulevasi aruandeid paremaks.

8. Kontrollikoja reformimise eesmärk on auditimeeskonna ja aruannet koostava liikme vastastikuse vastutuse suurendamine.

– **Kas Teie kogemuse kohaselt peaks kontrollikoja liige audititegevuses rohkem osalema?**

Kuigi ma usaldan täielikult kontrollikoja audiitorite ja direktoraatide pädevust ja oskusi, vastutab auditi eest lõppkokkuvõttes liige. Seetõttu pean oluliseks, et liikmed oleksid kaasatud auditi eri etappidesse.

Nende kaasamine sõltub suuresti auditi laadist ja tundlikkusest ning auditimeeskonna kogemusest. Usun, et liige peaks alati jälgima audititööd ja olema igal ajal kättesaadav, kui meeskonnal on teda vaja. Samuti peaksid liikmed olema valmis toetama või suunama auditimeeskonda, kui tekivad poliitiliselt tundlikud küsimused.

Isiklikult olen tavaliselt kohal probleemide analüüsimise ja järelduste tegemise koosolekutel selliste auditite puhul, kus ma olen aruandev liige. Kogu auditiprotsessi jooksul on mul nende auditite auditi- ja valdkonnajuhtidega igakuised kohtumised, mille käigus meeskond annab aru auditi edenemisest ja arutamist vajavatest küsimustest. Meie auditimeeskonnad on teadlikud sellest, et mina ja minu büroo oleme alati olemas, et neid toetada, kui meid vajatakse.

– **Kas oleksite valmis muutma auditimeeskonnaga tehtavat koostööd? Kui jah, siis kuidas?**

See, kuidas ma praegu meie auditimeeskondadega koostööd teen, toimib hästi. Hindan tihedat sidet meeskonnaga, kuid hoidun teadlikult sekkumast nende igapäevasesse audititegevusse. Ma ei näe põhjust seda lähenemisviisi muuta, sest see on osutunud tulemuslikuks. Olen siiski alati avatud parandustele, sest minu jaoks on oluline leida iga meeskonnaga kõige sobivam tööviis.

9. Kuidas soovitaksite kontrollikoja toimimist, töö kavandamist ja tööd (audititsüklit) täiustada ja ajakohastada? Tooge oma esimese ametiaja põhjal välja, mida on kontrollikoja töös head ja mida on halba.

Kuigi võtsime kasutusele mitmeaastased tööprogrammid ja meie programmitöö protsessi on viimastel aastatel mitu korda muudetud, usun, et seda protsessi saaks veelgi tõhusamaks muuta. Programmitöö menetlused on liiga aeganõudvad ja ressursimahukad. Auditikodade ülene mõtteviis (st mitte kapseldunud) ja vähem formaalsusi aitaksid kaasa tõhusamale planeerimisprotsessile. Kapseldunud mõtlemise vältimine on veelgi olulisem, arvestades seda, kui suurel määral on eri poliitikavaldkonnad nüüdseks omavahel seotud ja kuidas see peab kajastuma kõigis meie aruannetes, eriti tulemusauditites.

Lisaks ei ole meie auditid ikka veel liialt sageli õigeaegsed ja nende kestus ületab 13 kuud. Selle põhjused on erinevad, alates pikkadest menetlustest ja auditeeritavate esitatud suurest andmemahust kuni sisekommunikatsiooni probleemideni.

Samuti usun, et pidevalt valmistab raskusi meie aruannete muutmine ELi kodanike jaoks arusaadavamaks, hõlpsamini kasutatavaks ja kättesaadavamaks, mida minu arvates on võimalik osaliselt saavutada meie kontrollikoja väljaannete uue formaadiga.

Kontrollikoja kolleegiumi kollegiaalsus on kindlasti positiivne aspekt. 27 liikmel on erinev kutsealane, akadeemiline, isiklik ja kultuuriline taust, mis aitab kaasa kontrollikoja tugevusele ja aruteludele, isegi kui see võib mõnikord raskendada otsuste tegemist.

Samuti usun, et kontrollikoda on teinud viimastel aastatel suuri jõupingutusi andmete ja IT/tehisintellekti vahendite kasutamise vallas, kuid pikk tee on veel minna. Need edusammud aitavad meil näiteks ka analüüsida suuri andmehulki ja teavet, mida saame auditeeritavatelt, ning parandavad meie aruannete kvaliteeti.

10. Aluslepingu kohaselt peab kontrollikoda parlamenti eelarve täitmise kontrollimisel

abistama, et kindlustada parem avalik järelevalve kulutuste üle ning ühtlasi tagada kulutõhusus.

– **Hinnake oma esimese ametiaja kogemuste põhjal, kuidas saaks kontrollikoja ja Euroopa Parlamendi (eelarvekontrollikomisjoni) koostööd ELi eelarve auditeerimisel veelgi täiustada.**

Tugev ja konstruktiivne koostöö meie kahe institutsiooni vahel on ELi tulemuslikuks toimimiseks ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse terviklikkuse tagamiseks hädavajalik. Eelarvekontrollikomisjonil on eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses keskne roll ning kontrollikoda – nagu on aluslepingutes sätestatud – abistab seda komisjoni ja nõukogu auditiaruannete ja kinnitava avalduse esitamisega.

Heade suhete säilitamiseks korraldavad kontrollikoda ja eelarvekontrollikomisjon korrapäraseid kohtumisi, et vahetada arvamusi. Lisaks on I auditikoda pidanud konstruktiivseid kohtumisi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni (AGRI) ning keskkonna-, kliima- ja toiduohutuse komisjoni (ENVI) koordinaatoritega. Lisaks nendele regulaarsetele kohtumistele esitavad kontrollikoja liikmed – mina nende hulgas – oma aruandeid Euroopa Parlamendi komisjonidele, mis optimeerib meie töö mõju. Samuti olen kogenud, et komisjonide ühiskoosolekud võivad viia väga konstruktiivsete ja viljakate aruteludeni seoses selle kindlaks tegemisega, kus on vaja ELi kulutusi tõhustada. Olen varem esitanud kümme raportit Euroopa Parlamendi eri komisjonidele (loetletud käesoleva küsimustiku esimese küsimuse all). Lisaks siinse küsimustiku esimeses küsimuses loetletud ülesannetele esitasin 29. jaanuaril 2025 Euroopa Parlamendi transpordi- ja turismikomisjoni (TRAN) ning keskkonna-, kliima- ja toiduohutuse (ENVI) ühiskoosolekul ka kontrollikoja ülevaate nr 03/2023 „Elusloomade vedu ELis: väljakutsed ja võimalused“. Siiani olen alati olnud valmis esitama meie aruandeid Euroopa Parlamendile ja kavatsen meie head koostööd kindlasti jätkata.

Kuigi eelarvekontrollikomisjon on kahtlemata meie peamine sidusrühm, on Euroopa Parlament tervikuna kontrollikoja oluline partner. Otseselt valitud esindajatest koosneva ja avalikke arutelusid pidava organina on Euroopa Parlamendil määrava tähtsusega roll ELi kulutuste läbipaistvuse ja aruandekohustuse edendamisel. Selline koostöö aitab näidata ELi kodanikele, et ELi vahendite kasutamise järelevalveks on olemas tugev kontrolli- ja tasakaalustussüsteem.

– **Aga kuidas tugevdada kontrollikoja suhteid riikide kontrolliasutustega?**

ELi toimimise lepingu artikli 287 lõikes 3 rõhutatakse kontrollikoja ja liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste vahelise hea koostöö ning nende kõigi sõltumatuse tähtsust. Selle koostöö lisaväärtus seisneb eelkõige teadmiste jagamises, parimate tavade arendamises, kutsealaste avaliku sektori auditeerimisstandardite kehtestamises ja auditeerimistulemuste tugevdamises. Kontrollikoda on osa mitmesugustest koostööfoorumitest, nagu INTOSAI ja EUROSAI. I auditikoda osaleb aktiivselt koostöös teiste kõrgeimate kontrolliasutustega INTOSAI ja EUROSAI keskkonnaauditi töörühma kaudu. Need on vastastikuse jagamise foorumid tõhustatud koostööks. Energiaga seotud auditites teeb I auditikoda teiste Euroopa kõrgeimate kontrolliasutustega koostööd EUNA võrgustiku raames, jagades teadmisi ja praktilisi kogemusi.

Samuti tuleb märkida, et ka riiklikud kõrgeimad kontrolliasutused osalevad mõnikord näiteks kontrollikoja kohapealsetel kontrollkäikudel või annavad meie audititest praktilisi

ülevaateid. Kuna mul oli privileeg olla enne Euroopa Kontrollikojaga liitumist Luksemburgi parlamendi eelarvekontrollikomisjoni liige, tean, kui olulised on head suhted kontrollikoja ja liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste vahel. Mul on isiklikult väga head suhted Luksemburgi kontrollikojaga. Esitan igal aastal kontrollikoja aastaaruande Luksemburgi kontrollikojale ja korraldan ka mitteametlikke kohtumisi Luksemburgi Cour des comptes'i kolleegiumi ja kontrollikoja liikmete vahel. Kontrollikoja liikmena olen võtnud vastu ka Prantsusmaa kontrollikoja ja Elevandiluuranniku kõrgeima kontrolliasutuse delegatsiooni.

Kõrgeimad kontrolliasutused võivad osaleda ka kontrollikoja audititöös. Praktiline näide on paralleelsed auditid, mille puhul eri kõrgeimad kontrolliasutused töötavad sama teema kallal sarnaste meetodite ja ajakava alusel.

Euroopa kõrgeimate kontrolliasutuste kontaktkomitee aitab samuti kaasa kontrollikoja ja riiklike kõrgeimate kontrolliasutuste vahelisele heale koostööle. Lisaks võivad vastastikused eksperdihinnangud pakkuda head võimalust koostööks riiklike auditiasutustega (nagu meie eksperdihinnang kontrollikoja 2018.–2020. aasta strateegia kohta). Kõrgeimatest kontrolliasutustest lähetatud riiklikud eksperdid, aga ka konkreetses auditis osalevad kõrgeima kontrolliasutuse audiitorid pakuvad suurepärast võimalust mõistmise ja koostöö edendamiseks.

11. Kuidas toetaksite eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse lühendamist parlamendis? Mida saaksite omalt poolt ära teha?

Praegu avaldatakse kontrollikoja aastaaruanne oktoobri alguses, kuid mitu aastat tagasi avaldati see novembris. See oli Euroopa Komisjoni ja kontrollikoja vaheliste läbirääkimiste tulemus, et võimaldada ELi konsolideeritud finantsaruannete ja aastaaruande varasemat vastuvõtmist.

Kuigi Euroopa Kontrollikoda järgib kõiki seadusjärgseid tähtaegu, sõltub ta oma auditeeritava ja peamiselt Euroopa Komisjoni andmetest. Seetõttu on ilma Euroopa Komisjoni aktiivse osaluseta raske eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust veelgi lühendada. Ma toetaksin mis tahes algatust kontrollikoja, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vaheliseks konsultatsiooniks, mis võiks viia kokkuleppe saavutamiseni, et muuta eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus tõhusamaks.

Sõltumatus ja ausus

12. Milliseid tagatisi saate anda Euroopa Parlamendile oma sõltumatuse kohta ning mil moel tagate, et Teie eelnev, praegune või tulevane tegevus ei sea kahtluse alla tööd kontrollikojas?

Euroopa Kontrollikoja liikmete sõltumatus on ELi kodanike usalduse säilitamiseks hädavajalik. Euroopa Kontrollikoja liikmena järgin täielikult kontrollikoja käitumisjuhendit, eetilisi väärtusi ja meie auditistandardeid. Mul ei ole lisaks tööle kontrollikojas muid tegevusi ega ametialaseid kohustusi ning olen viimase viie ja poole aasta jooksul tõestanud oma sõltumatust kontrollikoja liikmena. Kui Euroopa Parlament peaks usaldama mulle teise mandaadi, kavatsen ka edaspidi sel viisil pühenduda.

13. Kuidas toimiksite ELi rahaga seotud tõsise rikkumise või koguni pettuse ja/või korruptsioonijuhtumi korral, millesse on segatud isikud Teie päritoluliikmesriigist? Kas puutusite esimesel ametiajal sellise olukorraga kokku?

Ma ei ole kunagi olnud sellises olukorras. Kontrollikoda kohaldab pettuse puhul täisleppimatuse poliitikat. Kui ma puutuksin kokku pettuse- ja/või korruptsioonikahtlusega, järgiksin kontrollikoja sisemenetlusi, et edastada juhtum Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja Euroopa Prokuratuurile (EPPO), olenemata sellest, kas kahtlus puudutab Luksemburgi või mõnda teist liikmesriiki.

14. Huvide konflikt võib kahjustada kontrollikoja mainet. Kuidas lahendaksite võimalikud huvide konfliktid?

Sellisel juhul avalikustaksin võimalikud huvide konfliktid kontrollikoja presidendile. Mis tahes (isegi võimaliku või näiva) huvide konflikti korral hoiduksin kooskõlas oma kohustuste, sõltumatuse ja kontrollikoja eetikanormidega kõikidest sellega seotud aruteludest või otsustest.

15. Kas olete praegu seotud mõne kohtumenetlusega? Kui jah, siis millisega?

Ei, ma ei ole seotud ühegi kohtumenetlusega.

16. Milliseid konkreetseid kohustusi olete valmis võtma läbipaistvuse suurendamiseks, koostöö tihendamiseks ning parlamendi seisukohtade ja audititaotluste asjus tõhusate järelmeetmete tagamiseks?

Olen pühendunud kontrollikoja läbipaistvuse jätkuvale suurendamisele Euroopa Parlamendi suhtes ja kahe institutsiooni vahelise tiheda koostöö tõhustamisele. Lisaks jätkan regulaarset suhtlemist Euroopa Parlamendi liikmetega.

Head suhted kontrollikoja ja Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni vahel on ELi kulutustega seotud aruandekohustuse tagamisel keskse tähtsusega, toetaksin ühtlasi rohkemate ametlike või mitteametlike kohtumiste korraldamist kontrollikoja ja eelarvekontrollikomisjoni vahel. Asjaolu, et paljusid meie auditeid esitletakse regulaarselt parlamendi komisjonide koosolekutel ja isegi komisjonide ühiskoosolekutel, on märk sellest, et koostöö toimib hästi.

Kontrollikoda võtab kontrollikoja tööprogrammis võimalikult suures ulatuses arvesse Euroopa Parlamendi auditiettepanekuid, mis saadetakse komisjonide esimeeste konverentsi kaudu. Kuigi me ei pruugi olla võimelised võtma vastu kõiki Euroopa Parlamendilt saadud auditiettepanekuid, on meie eesmärk anda selget ja konstruktiivset tagasisidet.

Muud küsimused

17. Kas loobute teiseks ametiajaks kandideerimisest, kui parlament Teie kontrollikoja liikmeks tagasi nimetamist ei toeta?

Usun, et eelarvekontrollikomisjoni ja Euroopa Parlamendi usaldus kontrollikoja liikmete vastu on institutsiooni hea toimimise seisukohalt määrava tähtsusega. Juhul kui Euroopa Parlament ei toeta minu kontrollikoja liikmeks tagasi nimetamist, palun ma seega Luksemburgi valitsusel oma kandidatuuri uuesti läbi vaadata.

18. Kontrollikoja liikme töö nõuab täit tähelepanu ja pühendumist nii institutsioonile endale kui ka liidu usaldusväärsuse suurendamisele kodanike silmis.

– **Kuidas oleks võimalik neid ülesandeid kõige paremini täita?**

Oma esimese ametiaja jooksul kontrollikoja liikmena pühendusin täielikult tööle kontrollikojas. Kui Euroopa Parlament peaks usaldama mulle teise mandaadi, pühendun ka edaspidi täielikult oma tööle. Meeskonnatöö, kollegiaalsus, läbipaistvus ja tõhusus kõikidel tasanditel on minu jaoks väga olulised, mistõttu korraldan regulaarselt koosolekuid oma auditimeeskondade, kontrollikoja kolleegide ja oma bürooga. Selleks et edendada ja parandada meeskonnatööd, korraldan ka korrapäraselt kontrollikoja liikmete mitteametlikke kohtumisi ja oma auditikoja väljasõidupäevi.

Propageerin pidevalt kontrollikoda, et tagada selle töö vajalik nähtavus. Lisaks oma regulaarsetele ettekannetele Euroopa Parlamendi komisjonides, riikide ametiasutustes ja Luksemburgi parlamendis tutvustasin kontrollikoja tööd ka kontrollikoja korraldatud ELi suvekoolis, Euroopa Komisjoni noorspetsialistide programmis (2022. ja 2023. aastal), ELi töötajate saadikutele (2023. aastal) ja Euroopa Komisjoni karjääripäevadel (2023. aastal). Samuti olen osalenud igal aastal Luxembourgis toimuvatel Euroopa päeva pidustustel ja esitlenud meie kontrollikoja stendi liikmesriikide ja Euroopa ametiasutuste esindajatele.

Kuna see on osa meie kui liikmete kohustusest, edendan ka edaspidi kvaliteetsete aruannete ja rakendatavate soovituste esitamist ELi kodanikele ja sidusrühmadele ning asutusesisese otsustusprotsessi tõhusust. Samuti jätkan oma ametiaja jooksul kutse-eetika ja usaldusväärsuse kõrgeimate standardite järgimist, sest meie, liikmed, peame olema eeskujuks.

– **Mitu päeva aastas Te praegu isiklikult Luxembourgis viibite? Kas Teil on plaanis seda ajajaotust muuta?**

Olen elanud ja töötanud Luxembourgis kakskümmend aastat ega kavatse seda korraldust muuta.